ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 34.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ 27-го Апрѣля — 1837 — *Wilno. Wtorek 27-go Kwietnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 16-го Апрѣля.

Его Свѣтлость Фельдмаршалъ Князь Варшавскій, Графъ *Паскевичъ-Эриванскій*, третьяго дня вечеромъ прибылъ въ Ст. Петербургъ.

— Графъ *Кенигсмаркъ* Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Его Величества Короля Прусскаго при Портѣ Оттоманской, прибылъ въ Ст. Петербургъ слѣдуя изъ Константинополя въ Берлинъ. (*J. de S. P.*)

— Государь Императоръ, удостоивъ благосклоннаго принятія представленныя Его Величеству Г. Министромъ Народнаго Просвѣщенія нижеслѣдующія книги: 1) *Россія, въ историческомъ, статистическомъ, географическомъ и литературномъ отношеніяхъ*: 2) *Русскіе простонародные праздники и суевѣрные обряды*, и 3) *Теорія поэзіи въ историческомъ развитіи у древнихъ и новыхъ народовъ*,— Высочайше повелѣть изволилъ объявить сочинителямъ оныхъ: 8-го класса *Булгарину*, бывшему Профессору Московскаго Университета *Снѣгиреву*, и Адъюнктъ-Профессору того же Университета *Шевыреву*, Монаршее благоволеніе.

— Министерство Финансовъ объявило, что по Высочайшей волѣ Его Императорскаго Величества, для удобнѣйшаго судоходства между С. Петербургомъ и Кронштадтомъ, въ устьѣ рѣки Невы, прорытъ новый прямый фарватеръ, начиная со стороны С. Петербурга отъ прежде бывшей поворотной бѣлой вѣхи до пловучаго маяка, глубиною вообще въ 9 футъ при ординарной водѣ, шириною же въ 60 саженъ, и съ началомъ навигаціи нынѣшняго года, сѣверная часть этого новаго прямаго фарватера шириною въ 40 саженъ, будетъ открыта для хожденія кораблей и судовъ, и путь будетъ по обыкновенію обозначенъ баканами, по лѣвую сторону слѣдуя теченію рѣки, т. е. къ югу бѣлыми, а по правую, т. е. къ сѣверу черными; въ остальной же южной части новаго прямаго фарватера, за бѣлыми баканами, будутъ производиться работы дальнѣйшаго его углубленія.— Для усиленія струи въ новомъ прямомъ фарватерѣ, входъ въ старый окружный фарватеръ, называемый большимъ корабельнымъ, съ восточнаго его конца забитъ подводною дамбою, на протяженіе 310 саженъ. Для предупрежденія же непріятныхъ случаевъ, мѣстонахожденіе этой дамбы будетъ обозначено голиками на разстояніи одинъ отъ другаго 50 саженъ, для показанія, что между ними хода никакого нѣтъ. За таковымъ распоряженіемъ, хозяева кораблей и судовъ и шкипера предупреждаются, что корабли и суда отъ Кронштадта въ С. Петербургъ не должны уже входить въ старый окружный фарватеръ (находившіеся на немъ баканы будутъ сняты), но должны держаться пути отъ пловучаго маяка между баканами. При чемъ они также предваряются, чтобы проходя вообще по новому фарватеру имѣли осторожность не заходить за линію бѣлыхъ бакановъ, чтобы избѣгать столкновенія съ землечерпальными машинами, которыя продолжаютъ углубленіе на южной части фарватера.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 16-go Kwietnia.

Jaśnie Oświecony Marszałek Polny, Xiąże Warszawski, Hrabia *Paskiewicz-Erywański*, zawczora przybył do St. Petersburga.

— JW. Hrabia *Königsmarck*, Poseł Nadzwyczayny i Minister Pełnomocny N. Króla Jmci Pruskiego przy Porcie Ottomańskiey, przybył do St. Petersburga, jadąc z Konstantynopola do Berlina. (*J. de S. P.*)

— Cesarz Jego Mość, zaszczyciwszy łaskawém przyjęciem przedstawione Nayjaśnieyszemu Panu przez P. Ministra Narodowego Oświecenia dzieła następujące: 1) *Rossya, pod względem historycznym, statystycznym, jeograficznym i literatury*; 2) *Ruskie gminne uroczystości i przesądne obrzędy*; i 3) *Teorya Poezyi w historycznym postępie u starożytnych i nowożytnych narodów*,—Naywyżey rozkazać raczył oświadczyć ich autorom: 8-mey klassy *Bułharynowi*, byłemu Professorowi Moskiewskiego Uniwersytetu *Sniegirewu* i Adjunkt-Professorowi tegoż Uniwersytetu *Szewyrewu*, Monarsze zadowolenie.

— Ministeryum Skarbu ogłasza, że z woli Nayjaśnieyszego Cesarza Jego Mości, dla dogodnieyszey pomiędzy Petersburgiem a Kronsztadtem żeglugi, w uyściu rzeki Newy przekopana została nowa żeglarska droga (Farhwatter), zaczynając ze strony St. Petersburga, od dawney zwrótney białey wiechy, do pływającey latarni morskiey, mająca głębokości, przy zwyczayney wodzie, w ogóle dziewięć stop, szerokości sążni 60, i wraz z początkiem żeglugi bieżącego roku, północna część tey nowey drogi będzie otwartą dla okrętów i statków, a kierunek jey, jak zwykle, wskazany pływającemi ostrokręgami: z lewey strony, idąc z biegiem wody, to jest ku południowi, białemi; a z prawey, t. j. ku północy, czarnemi; w pozostałey zaś południowey części nowey żeglarskiey drogi, będą się posuwały roboty dalszego jey wygłębienia. Dla natężenia prądu w nowey prostey drodze, weyście do dawney, krętey, zwaney wielką okrętową drogą, zagrodzone będzie ze wschodniego końca, podwodną tamą, na przestrzeni 310 sążni. Dla uniknienia zaś niepomyślnych ztąd wypadków, kierunek tey tamy oznaczony zostanie rzędem wystających ostrokręgów, odległych od siebie 50 sążni, wskazujących, że między niemi przeyścia żadnego nié ma. W skutek takowego rozporządzenia ostrzega się właścicieli i szyprów okrętowych, że statki idące z Kronsztadtu do Petersburga, nie powinny już wchodzić na dawną krętą drogę, (znaydujące się bowiem na niey znaki będą zdjęte), lecz powinny trzymać się drogi od pływającey latarni, pomiędzy nowo-wystawionemi znakami. Obok tego ostrzega się, iżby w ogólności, idąc nową drogą, nie zbaczano z linii, wytkniętey białemi ostrokręgami, ażeby uniknąć zetknięcia z ziemioczerpalnemi machinami, które nie przestają posuwać daley roboty wygłębiania południowey części drogi żeglarskiey.

— По порученію Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича и Великаго Князя АЛЕКСАНДРА НИКОЛАЕВИЧА, Г. Генералъ-Лейтенантъ А. А. *Кавелинъ*, при отношеніи къ Г. Директору Минералогическаго Общества въ Санктпетербургѣ, Я. Г. *Зембницкому*, препроводилъ драгоцѣнный экземпляръ аширита, милостивѣйше пожалованный Государемъ Наслѣдникомъ Цесаревичемъ для кабинета Общества, изъ числа образцевъ этого минерала, присланныхъ Его Императорскому Высочеству изъ Киргизской Степи. Съ глубочайшимъ благоговѣніемъ, Общество имѣло счастіе получить сей подарокъ, какъ драгоцѣннѣйшій залогъ милостивѣйшаго вниманія Его Императорскаго Высочества. Этотъ подарокъ, оживляетъ въ душѣ каждаго изъ членовъ Общества память въ Бозѣ почивающаго Государя Императора АЛЕКСАНДРА I, даровавшаго бытіе обществу Высочайшимъ соизволеніемъ на учрежденіе его, и средство къ его поддержанію. Сія память Благословеннаго АЛЕКСАНДРА I сливается съ благоговѣніемъ Общества къ священному имени нынѣ царствующаго Государя Императора НИКОЛАЯ I, соизволившаго усугубить средства къ поддержанію Общества, и тѣмъ упрочить его существованіе. Общество, облаготворенное щедротами двухъ Великихъ Монарховъ, имѣло счастіе соотвѣтственно цѣли и предметамъ своихъ занятій, удостоиться подарковъ по Всемилостивѣйшему вниманію Государя Императора и Высочайшихъ Особъ Его Августѣйшаго Дома. Общество, побуждаемое священнымъ чувствованіемъ безпредѣльной благодарности, не можетъ умолчать о драгоцѣнномъ изумрудѣ, пожалованномъ Его Императорскимъ Величествомъ, о богатомъ собраніи минераловъ Саксонскаго горнаго кряжа, присланномъ отъ Ея Императорскаго Высочества Великой Герцогини Саксенъ-Веймарской МАРІИ ПАВЛОВНЫ, и о рѣдкомъ образцѣ аширита отъ Его Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича, нынѣ поступившемъ въ кабинетъ общества.

Аширитъ, названъ, какъ извѣстно, по имени Бухарца *Махметъ-Ашира*, который, будучи родомъ изъ Ташкента, бывалъ многократно по торговымъ дѣламъ въ Киргизской Степи и въ пограничныхъ мѣстахъ Россіи. При такихъ сношеніяхъ, случай свелъ его съ Бригадиромъ *Бентамомъ*, который, для извѣстной цѣли въ царствованіе блаженныя памяти Императрицы ЕКАТЕРИНЫ Великой, имѣя повелѣніе пройти во внутренность степи Киргизцевъ Средней Орды, находился нѣсколько времени въ Коряковскомъ форпостѣ, гдѣ *Аширъ* представилъ ему, съ образцами нѣкоторыхъ мѣдныхъ рудъ, и кристаллы, похожіе цвѣтомъ на изумрудъ, такъ, что *Бетамъ* принялъ эти кристаллы за изумрудъ, а *Бухарецъ* объявилъ ему, что онъ взялъ ихъ, какъ и мѣдныя руды, изъ древней рудокопи въ Киргизской Степи, къ югу, разстояніемъ отъ Коряковскаго форпоста на 500 верстъ. Надобно полагать, что это было въ 1780 годахъ, тѣмъ болѣе, что свѣдѣнія объ аширитѣ, подъ названіемъ Ашира, находятся въ сочиненіяхъ, изданныхъ въ 1790 годахъ; но годъ открытія его не означенъ. Впрочемъ, какъ бы то ни было, минералоги и любители рѣдкостей, по возвращеніи Бригадира *Бентама* въ С. Петербургъ, получившіе отъ него нѣсколько образцевъ мнимаго изумруда, дорожили ими, какъ скупецъ золотомъ, или Египтянинъ мумїею, едва осмѣливаясь касаться къ нимъ рукою, а тѣмъ менѣе подвергать рѣзцу или жертвовать ими для химическаго испытанія. Однако жъ еще въ то время, химику Императорской С. Петербургской Академіи Наукъ, *Ловицу*, посчастливилось имѣть образцы этого рѣдкаго минерала для химическаго испытанія, которое, согласно съ новѣйшими выгодами изъ разложеній Французскаго химика *Вокелена* и нашего Академика Г. И. *Гесса*, показало, что аширитъ состоитъ существенно изъ кремнезема, медной окиси и воды. Такъ какъ мѣдная окись есть главная основа состава аширита, то онъ принадлежитъ къ числу мѣдныхъ рудъ, и, по значительному содержанію мѣди, могъ бы имѣть преимущество предъ другими мѣдными рудами на добываніе этого металла, если бы находился въ большомъ количествѣ; но аширитъ, по отличительности своего состава, по рѣдкости нахожденія и по изяществу наружныхъ качествъ, останется драгоцѣнностію для естествоиспытателей и любителей рѣдкостей, къ удовлетворенію любопытства и украшенію кабинетовъ.

Изъ всѣхъ извѣстныхъ минераловъ, только одинъ аширитъ имѣетъ, подобно изумруду, чистый зеленый цвѣтъ, которымъ онъ обязанъ главной основѣ состава своего, мѣдной окиси, и по которому приняли его за изумрудъ, отъ чего произошли названія его во Французскомъ языкѣ *Emeraude de Sibérie* и *Emeraudine*, а потомъ и въ систематическомъ рас-

— Z polecenia Jego Cesarskiey Wysokości Pana Następcy Cesarzewicza i Wielkiego Xiążęcia ALEXANDRA NIKOŁAJEWICZA, P. Jenerał-Porucznik A. A. *Kawelin*, przy odniesieniu się do P. Dyrektora Mineralogicznego Towarzystwa w Sankt-Petersburgu, J. H. *Ziembnickiego*, załączył kosztowny exemplarz aszirytu, czyli miedzi szmaragdowey, Nayłaskawiey ofiarowanego przez Pana Cesarzewicza Następcę Gabinetowi Towarzystwa, z liczby exemplarzy tego minerału, przysłanych Jego Cesarskiey Wysokości ze step Kirgizkich. Z naygłębszém uszanowaniem Towarzystwo miało szczęście otrzymać ten dar, jako drogi zakład Nayłaskawszych Jego Cesarskiey Wysokości względów. Dar ten odnawia w duszy każdego z Członków Towarzystwa pamięć w Bogu spoczywającego Cesarza Jego Mości ALEXANDRA I-go, który nadał byt Towarzystwu przez Naywyższe zezwolenie na jego zawiązanie i środki jego utrzymania. To wspomnienie Błogosławionego ALEXANDRA I-go zlewa się z uszanowaniem Towarzystwa ku świętemu Imieniowi teraz Panującego Nayjaśnieyszego Cesarza NIKOŁAJA I-go, który zezwolił na powiększenie środków do utrzymania Towarzystwa, i przez to utrwalił jego istnienie. Towarzystwo osypane dobrodzieystwy dwóch Wielkich Monarchów, miało szczęście, odpowiednie celowi i przedmiotom swoich zatrudnień, bydź zaszczycone podarunkami z Naymiłościwszych względów Nayjaśnieyszego Pana i Wysokich Osób Nayjaśnieyszego Jego Domu. Towarzystwo, przejęte świętém uczuciem nieograniczoney wdzięczności, nie może nie wspomnieć o kosztownym szmaragdzie, przez Jego Cesarską Mość ofiarowanym, o bogatey kollekcyi minerałów Saxońskich górniczych kopalni, przysłaney przez Jey Cesarską Wysokość Wielką Xiężnę Sasko-Weymarską MARYĄ PAWŁOWNĘ, i o rzadkim exemplarzu aszirytu Jego Wysokości Pana Następcy Cesarzewicza, umieszczonym teraz w Gabinecie Towarzystwa.

Aszirit nazwany jest, jak wiadomo, od nazwiska Bucharczyka *Mahmet-Aszira*, który, będąc rodem z Taszkentu, wielokrotnie bywał za sprawami handlowemi w stepach Kirgizkich i w pogranicznych mieyscach Rossyi. Srzód tych stosunków, zdarzenie sprowadziło go z Brygadyerem *Bentamem*, który, dla wiadomego celu w czasie panowania błogosławioney pamięci Cesarzowey KATARZYNY Wielkiey, mając rozkaz przeyścia do środka step Kirgizkich Srzedniey Ordy, przez niejaki czas znaydował się na Korjakowskim forpoczcie, gdzie *Aszir* okazał mu, z próbkami niektórych rud miedzianych, i kryształy, podobne z koloru do szmaragdu tak, iż *Bentam* przyjął te kryształy zamiast szmaragdów, a Bucharczyk uwiadomił go, iż sam on wziął je, jako i rudy miedziane, ze starey kopalni w stepach Kirgizkich, ku południowi, odległey od Korjakowskiego forpocztu na 300 wiorst. Wypada sądzić, że to było w 1780 roku, tém bardziey, że wiadomości o aszyrycie, pod nazwaniem Aszira, znaydują się w dziełach, w 1790 roku wydanych; ale rok jego odkrycia nie jest wyrażony. Zresztą, jakkolwiek to było, mineralogowie i miłośnicy osobliwości, za powrótem Brygadyera *Bentama* do St. Petersburga, którzy otrzymali od niego kilka kawałków mniemanego szmaragdu, wielką przywiązywali doń cenę, jak skępcy do złota, albo Egipcyanin do mumii, zaledwo ważąc się dotykać ich ręką, a tém bardziey oddawać pod dłóto snycerskie, albo poświęcić je na chemiczne doświadczenia. Jednakże w owym jeszcze czasie, chemikowi Cesarskiey St. Petersburskiey Akademii Nauk *Łowicowi*, udało się dostać rzadkiego tego minerału na chemiczne doświadczenia, które zgodnie z nowszemi wypadkami z rozkładów chemika Francuzkiego *Vocquelin* i naszego akademika *P. J. Hessa*, przekonały, że aszíryt składa się właściwie z krzemienia ziemistego, niedokwasu miedzi i wody. Ponieważ niedokwas miedzi stanowi główną zasadę składu aszíritu, przeto on należy do liczby rud miedzianych, i ze względu, iż wiele zawiera w sobie miedzi, mógłby mieć pierwszeństwo przed innemi rudami miedzianemi na dobywanie tego metallu, gdyby się w wielkiey znaydował ilości; ale aszíryt, dla szczególnego swojego składu, dla rzadkości znalezienia i piękności powierzchowney, pozostanie kosztownym dla badaczów natury i miłośników osobliwości, ku zaspokojeniu ciekawości i ozdobie Gabinetów.

Ze wszystkich znanych minerałów, jeden tylko aszirit, podobnie jak szmaragd, ma czysty zielony kolor, do czego się przyczynia główna zasada jego składu, niedokwas miedzi, i dla którego miano go za szmaragd, zkąd poszły jego nazwania w języku Francuzkim *Emeraude de Sibérie* i *Emeraudine*. Potém w systematycznym układzie minerałów, podług systematu sławnego

предѣленіи минераловъ, по методѣ знаменитаго *Вернера*, означенъ именемъ мѣднаго изумруда (*Kurfersmaragd*). По кристаллическому виду, онъ сходствуетъ съ венисою, представляя ромбоидальные двѣнадцатигранники. Онъ не имѣетъ совершенной прозрачности, но просвѣчиваетъ, отъ чего извѣстный физикъ и кристаллографъ *Гаю* далъ ему название діоптаза, составленное изъ Греческихъ словъ, означающихъ *сквозь видимый*. Изъ всѣхъ, донынѣ извѣстныхъ минераловъ, уваровитъ, также весьма рѣдкій минералъ, имѣетъ ближайшее сходство съ аширитомъ по цвѣту, степени прозрачности и кристаллическому виду, такъ, что первый образецъ уваровита искусными минералогами считаемъ былъ за аширитъ; но различіе породъ, сопровождающихъ эти оба минерала, подавало поводъ къ мнѣнію о существенномъ различіи ихъ, и это мнѣніе оправдалось тѣмъ, что уваровитъ, по составу своему, принадлежитъ къ разряду благородной венисы, получая цвѣтъ свой отъ окисла хромія. Притомъ же оба эти минерала, столь пріятные по цвѣту, блеску и правильному виду, различествуютъ тѣмъ, что діоптазъ единственно находится въ Киргизской Степи на известнякѣ, а уваровитъ только въ дачахъ Бисерскаго завода Пермской Губерніи, на хромокисломъ желѣзѣ.

Экземпляръ аширита, милостивѣйше пожалованный Его Императорскимъ Высочествомъ Государемъ Наслѣдникомъ Цесаревичемъ, въ кабинетъ Общества, представляетъ группу множества кристалловъ аширита, расположенныхъ между кристаллами извѣстковаго шпата на сплошномъ известнякѣ, составляющемъ родину прекраснаго, рѣдкаго и великолѣпнаго аширита. Кристаллы его поучительны совершенствомъ формы, а нѣкоторые изъ нихъ, сверхъ того, особенно замѣчательны по необыкновенной величинѣ.

Сей лестный подарокъ пребудетъ священнымъ памятникомъ милостивѣйшаго вниманія и благоволенія Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича къ Минералогическому Обществу. (*С.П.*)

Wernera, otrzymał nazwanie miedzi szmaragdowey (*Kupfersmaragd*). Z kształtu swey krystalizacyi, podobny jest do granatu, formując dwónastościan romboidalny. Nie ma zupełney przeźroczystości, jednakże się prześwieca, przez co znany fizyk i krystallograf *Haüy* dał mu nazwanie Dioptazu, złożonego z greckich wyrazów, oznaczających *przeźroczysty*. Ze wszystkich dotąd znajomych minerałów, Uwarowit także bardzo jest rzadki minerał, ma blizkie podobieństwo do aszirytu co do koloru, stopnia przeźroczystości i kształtu kryształów tak, iż pierwszy exemplarz uwarowitu od biegłych mineralogów poczytywany był za aszirit; ale różnica gatunków obu tych minerałów, była pobudką do sądzenia o istotney ich różnicy, i wniosek ten potém się sprawdził, iż uwarowit ze swojego składu należy do rzędu szlachetnego granatu, biorąc swój kolor od niedokwasu chromu. Przytém oba te minerały, tak piękne ze swego koloru, blasku i foremney postaci, różnią się w tém, iż dioptaz znayduje się jedynie w stepach Kirgizkich na wapnianie, a uwarowit tylko w obrębach Biserskiey fabryki w Gubernii Permskiey, na chromicznéem żelazie.

Exemplarz aszíritu, Nayłaskawiey ofiarowany przez Jego Cesarską Wysokość Pana Następcę Cesarzewicza dla Gabinetu Towarzystwa, jest skupieniem mnóstwa kryształów aszirytu, znaydujących się między kryształami spatu wapiennego na zsiadłém wapnie, stanowiącego rodzinę pięknego, rzadkiego i wspaniałego aszirytu. Jego kryształy odszczególniają się zupełnością formy, a niektóre z nich prócz tego, godne są uwagi dla nadzwyczayney wielkości.

Chlubny ten podarunek będzie świętym pomnikiem łaskawych względów przychylności Jego Cesarskiey Wysokości Pana Następcy Cesarzewicza ku Mineralogicznemu Towarzystwu. (*P. P.*)

Одесса, 19-го Марта.

Государь Императоръ, по представленію Г. Новороссійскаго и Бессарабскаго Генералъ-Губернатора, дабы обезопасить частныя мореходныя суда, занимающіяся перевозками казенныхъ грузовъ изъ Таганрога и Черноморскихъ портовъ къ берегамъ Мингреліи и Абхазіи, отъ непріязненныхъ на сіи суда нападеній горцевъ, Высочайше повелѣть соизволилъ:

1) Въ кондиціяхъ, на таковыя перевозки заключаемыхъ, постановить непремѣннымъ правиломъ, дабы судохозяева вооружали по возможности свои суда и людей.

2) Дозволить судамъ симъ удвоить и даже утроить постановленное пунктомъ 4 приложенія къ статьѣ 1933 Свод. Закон. дополнит. т. 6, устав. тамож. количество зарядовъ, которое позволено имѣть на этихъ судахъ, для собственной ихъ защиты, принимая заряды эти на мѣстѣ отправленія и дополняя, въ случаѣ растраты, изъ запасовъ тѣхъ крѣпостей, куда грузы доставлены будутъ, съ тѣмъ однако же, чтобы отправляющее ихъ начальство давало имъ о количествѣ таковыхъ зарядовъ свидѣтельства и чтобы съ нихъ взимаема была порука или подписка, что они не будутъ ни продавать, ни передавать сей порохъ и снаряды.

3) Дозволить отпускать означеннымъ судамъ изъ артиллерійскихъ гарнизоновъ тѣхъ мѣстъ, откуда отправляются грузы, на каждое судно по одному легкому орудію и боевые припасы, съ возвратомъ симъ гарнизонамъ орудій съ принадлежностію, и съ тѣмъ, чтобы за испорченное были вносимы деньги при возвратѣ орудій, а за порохъ и боевые снаряды и припасы судохозяева уплачивали по обошедшимся казнѣ цѣнамъ, при самомъ пріемѣ этихъ предметовъ. (*Од В.*)

Odessa, 19-go Marca.

Nayjaśnieyszy Cesarz Jego Mość, na przełożenie P. Noworossyyskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora, ażeby zabezpieczyć statki morskie, należące do właścicieli prywatnych, używane do przewożenia ładunków rządowych z Taganrogu i portów Czarnomorskich na wybrzeża Mingrelii i Abchazyi od napadów górali, raczył rozkazać:

1) W umowach, na takowe przewozy zawieranych, zastrzegać koniecznie, ażeby właściciele statków, same statki, równie, jak i ludzi, składających osadę, podług możności uzbrajali.

2) Pozwolić tymże właścicielom, iżby podwóyną, a nawet potróyną nad tę, jaka w art. 1953 Układu Praw dodatków t. 6 Urządzeń Celnych jest zakreślona, ilość nabojów, na statki zabierali dla własney obrony, biorąc je na mieyscu odpłynienia, i, w razie roztracenia, uzupełniając ją z zapasów twierdz, do których ładunek statku będzie dowieziony, z tém wszakże zastrzeżeniem, iż Zwierzchność, która je wyprawia, ma im wydawać o ilości takowych nabojów świadectwa i powinna bydź brana od nich poręka lub rewers, że oni takowego prochu i nabojów ani przedawać, ani nikomu innemu oddawać nie będą.

5) Pozwolić dawać na każdy z pomienionych statków, z garnizonów artylleryyskich tych stanowisk, zkąd wysyła się ładunek, po jedném lekkiém dziale, z potrzebnym rynsztunkiem i z zastrzeżeniem zwrótu tych dział właściwym garnizonom, lub w razie ich zepsucia, wypłaty należnych za nie pieniędzy; za proch zaś i dalszy rynsztunek, właściciele mają zapłacić w czasie ich zabierania na statki, podług ceny, jaką samemu Skarbowi kosztowały. (*T. P.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Италія.

Медіоланъ, 14-го Апрѣля.

Его Императорское Высочество Великій Князь МИХАИЛЪ, вчера изъ Турина сюда прибылъ.

Римъ, 11-го Апрѣля.

Вчера предъ полуднемъ умеръ здѣсь въ слѣдствіе воспаленія въ легкихъ, Кардиналъ Томасъ *Вельдъ* рожденный въ Лондонѣ 22 Янв. 1773 г. (*A.P.S.Z.*)

Германія.

Мюнхенъ, 20-го Апрѣля.

Его Императорское Высочество Великій Россійскій Князь МИХАИЛЪ прошедшую ночь изъ Италіи сюда прибылъ и соблюдаетъ инкогнито.

Франкфуртъ на М., 21-го Апрѣля.

Въ будущее воскресенье въ Герцогскомъ замкѣ въ Биберихъ, послѣдуетъ обрученіе Его Свѣтл. Принца Петра *Ольденбургскаго* съ Принцессою Терезіею

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Włochy.

Medyolan, 14-go Kwietnia.

Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiąże Rossyyski MICHAŁ, wczora z Turynu tu przybył.

Rzym, dnia 11 Kwietnia.

Wczora przed południem umarł tu skutkiem zapalenia płuc Kardynał Thomas *Weld*, urodzony w Londynie 22 Stycznia 1773 roku. (*A.P.S.Z.*)

Niemcy.

Monachium, 20-go Kwietnia.

Jego Cesarska Wysokość Wielki Xiąże Rossyyski MICHAŁ, przeszłey nocy ze Włoch tu przybył. Xiąże zachowuje incognito.

Frankfort nad Menem, 21-go Kwietnia.

W przyszłą niedzielę na zamku Xiążęcym w Biberich odbędzie się zaślubienie JO. Xięcia Piotra *Oldenburskiego* z Xiężniczką Teressą *Nassauską*. Z oko-

Нассавскою. По случаю сего бракосочетанія, чрезъ нѣсколько дней будутъ блистательныя празднества въ Биберихѣ и Висбаденѣ. (*A.P.S.Z.*)

Пруссія.

Берлинъ, 21-го Апрѣля.

Изданная вчера 8-я часть свода законовъ содержитъ слѣдующее Королевское постановленіе о употребленіи военнаго оружія: — „Мы Фридрихъ и проч. Чтобы избѣгнуть недоразумѣній и сомнѣній въ какихъ случаяхъ и до какой степени, войско можетъ и обязано употреблять свое оружіе для удержанія общаго порядка, а также для предупрежденія могущихъ случиться несчастныхъ происшествій, мы признали нужнымъ возобновить и усовершить существующія правила. Сходно съ симъ на предложеніе нашего Государственнаго Министерства и по соглашенію съ нашимъ Государственнымъ Совѣтомъ, постановляемъ слѣдующее: — § 1. Войско исполняющее нашу службу для удержанія публичнаго порядка спокойствія и безопасности обязано при караулахъ, во время патрулей, транспортовъ и другихъ командъ, или когда откомандировано по приглашенію или въ помощь гражданскому начальству, пользоваться своимъ оружіемъ во всѣхъ случаяхъ изъясненныхъ въ §§ 2— 6.— § 2. Еслибъ откомандированное войско при одной изъ вышесказанныхъ обязанностей службы, было преслѣдуемо или отъ преслѣдованія находилось въ угрожающей опасности, или еслибъ встрѣчало дѣйствительное сопровожденіе и опасныя угрозы, тогда можетъ употребить свое оружіе для отраженія нападенія и побѣжденія упорства. — § 3. Если войско исполняя подобную службу, требуетъ положить оружіе и другіе опасные снаряды употребленныя для напасти или упорства, и если тотчасъ неудовлетворено таковому требованію, или когда уже разъ положенное оружіе опять брали, войско можетъ воспользоваться своимъ оружіемъ, для принужденія къ должному повиновенію. — § 4. Если при арестахъ, задержанный уходитъ или старается уйти, войско употребляетъ свое оружія для воспрепятствованія побѣга.— § 5. Оно равномѣрно имѣетъ подобное право, во всѣхъ случаяхъ, въ которыхъ задержанные ввѣренные для провода или подъ надзоръ, стараются уйти при транспортахъ или изъ тюрьмы.— § 6. Каждый солдатъ находящійся на караулѣ, (неисключая почетныхъ стражей), въ правѣ, на случай нужды, употребить свое оружіе въ защиту вѣщей или лицъ переданныхъ его присмотру. — § 7. Войско можетъ только въ такомъ размѣрѣ употреблять оружіе, сколько требуетъ необходимость для достиженія цѣли въ §§ 2 — 6. Употребленіе огнестрѣльнаго оружія слѣдуетъ только въ таковомъ случаѣ, когда или дано на то особенное повелѣніе, или когда оказывается недостаточнымъ употребленіе другаго оружія. — § 8. Если войско отправлено въ помощь гражданскому начальству, то не сіе послѣднее, но оно и командиръ его опредѣляютъ должно ли и какимъ образомъ употребить оружіе. Впрочемъ обязано гражданское начальство во всякомъ случаѣ, когда приглашаетъ въ помощь военную силу изъяснить достаточно предметъ и цѣль для которой требуется, чтобы со стороны войска могли быть сдѣланы нужныя распоряженія. — § 9. Еслибъ кто потерпѣлъ поврежденіе употребленіемъ оружія со стороны войска, то таковый обязанъ по той мѣрѣ сколько дозволяютъ обстоятельства, увѣдомить о томъ ближайшее полицейское начальство; полицейская же власть съ своей стороны должна пещися о поврежденномъ и начать должныя слѣдственныя мѣры.— § 10. Что войско при употребленіи оружія, не выступало изъ границъ предоставленнаго ему права, допускается, пока не будетъ доказано противное. Донесенія такихъ лицъ, которыя хотя бы нѣсколько виновны или подозреваемы во участіи при обстоятельствахъ, бывшихъ поводомъ къ употребленію вооруженной силы, сами по себѣ недостаточны для произведенія наказанія за злоупотребленіе вооруженія. — § 11. При сборищахъ и безпорядкахъ, кромѣ предписаній настоящаго закона, должно быть соблюдаемо постановленіе отъ 17 Августа 1835."

— Увѣдомляютъ изъ Тильзица отъ 15 ч. с. м., о печальномъ происшествіи подобномъ тому, которое въ 1829 причинило вредъ тамошнимъ долинамъ. Вода на Неменѣ сорвала плотины въ пяти разныхъ странахъ, и залила большія и плодородныя привольныя мѣста, названныя Кавкенскими, лежащія между левымъ берегомъ рѣки Руссъ и правымъ рѣки Гильге *). Болѣе ста деревень залиты такъ, что изъ подъ воды видны только верхи кровлей. Этотъ случай тѣмъ болѣе вреденъ, что сего вовсе не ожидали въ это время. (*G. C.*)

*) Гильге южный заливъ Немена или Мемеля.

liczności tego obchodu, przez dni kilka świetne będą uroczystości w Bieberich i Wiesbaden. (*A.P.S.Z.*)

Prussy.

Berlin, dnia 21 Kwietnia.

Wydany dnia wczorayszego 8 poszyt zbioru praw, obeymuje następujące postanowienie Królewskie o użyciu broni woyskowey:—„My Fryderyk etc. Aby uniknąć nieporozumień i wątpliwości, w jakich przypadkach i w jakiey rozciągłości, może woysko i jest obowiązane użyć broni swojey dla utrzymania porządku publicznego, jak niemniey dla zapobieżenia mogącym się wydarzyć nieszczęśliwym wypadkom, znaleźlismy się spowodowani wznowić i uzupełnić istnące przepisy. Stosownie więc do tego, stanowiemy na wniosek naszego ministeryum stanu i po zasiągnieniu zdania naszey rady stanu, co następuje:— § 1. Woysko, występujące w służbie naszey dla utrzymania publicznego porządku, spokoyności i bezpieczeństwa, jest upoważnione na wartach, posterunkach, pod czas patrolów, transportów i innych komend, lub kiedy jest na rekwizycyą lub dla wspierania władzy cywilney przydane, robić użytek z broni swojey we wszystkich w §§ 2 do 6 wskazannych przypadkach.— § 2. Gdyby wysłane woysko, przy jednym z wyżey wymienionych obowiązków służbowych, było napastowane, lub napaścią niebezpiecznie zagrożone, albo, gdyby napotykało opór czynny i groźby niebezpieczne, może natenczas użyć broni swojey dla odparcia napaści i pokonania oporu.— § 3. Jeżeli woysko, w trakcie podobney czynności służbowey, wzywa do złożenia broni i innych do napaści lub do oporu użytych narzędzi niebezpiecznych, a takiemu wezwaniu nie stało się natychmiast zadosyć, albo, gdyby zaraz złożone narzędzia znowu zabierano, woysko może czynić użytek z broni swojey, ażeby zmusić do należnego mu posłuszeństwa.— § 4. Jeżeli przy aresztowaniach, uwięziony ucieka, lub usiłuje uciec, woysko używa swojey broni dla przeszkodzenia ucieczce. — § 5. Jest również do tego upoważnione we wszystkich przypadkach, w których więźnie, powierzeni do odprowadzenia lub pod dozor, z transportów lub z więzień umknąć usiłują.— § 6. Każdy żołnierz stojący na straży, (nie wyłączając straży honorowych), mocen jest w razie potrzeby, użyć broni swojey w obronie rzeczy lub osób, jego pilnowaniu powierzonych. — § 7. Woysko o tyle tylko broni użyć może, o ile do osiągnienia powyżey w §§ 2— 6 wyrażonych celów, konieczność wymaga. Użycie broni palney, w takim tylko przypadku następuje, kiedy albo oddzielny na to rozkaz jest wydany, albo gdy inny rodzay broni pokazuje się niedostateczny. Woysko działające winne w każdym razie samo oznaczyć czas, tudzież rodzay i sposób użycia broni.— § 8. Jeżeli woysko jest wysłane dla wspierania władzy cywilney, nie ta ostatnia, ale ono i jego dowódzca ma oznaczyć, czyli i w jaki sposob można przystąpić do użycia broni. Władzy jednakże cywilney jest powinnością, w każdym razie, gdy wzywa pomocy władzy woyskowey, wyłuszczyć z dokładnością przedmiot i cel, na co jest żądaną, ażeby ze strony woyska mogły bydź z pewnością poczynione rozporządzenia stosowne.— § 9. Gdyby kto był uszkodzony przez użycie broni ze strony woyska, obowiązkiem jest tego ostatniego, w miarę, o ile okoliczności nie stoją na przeszkodzie, zawiadomić o tém naybliższą władzę policyyną; władza policyyna jest ze strony swojey obowiązana mieć staranie o uszkodzonym i stosownie rozpoczęcie kroków sądowych spowodować.— § 10. Ze przy użyciu broni woysko w obrębie granic swey władzy działało, dopuszcza się, dopóki przeciwnie dowiedzionem nie zostanie. Podania takich osób, które są, chociby w części tylko winne lub podeyrzane o uczęstnictwo w okolicznościach, będących przyczyną użycia siły zbroyney, nie są same przez się dostatecznym dowodem do wymierzenia kary za nadużycie zbroyne. — § 11. Przy zbiegowiskach i zgiełkach, oprócz przepisów niniejszego prawa, ma bydź zachowane postanowienie z dnia 17 Sierpnia 1835."

— Donoszą z Tylży pod dniem 15 b. m. o smutném, takiém samém wydarzeniu, jakie w roku 1829 dotknęło tamteysze niziny. Woda na Niemnie zerwała groble w pięciu rozmaitych stronach i zalała wielkie urodzayne żuławy nazwane Kaukeńskiemi, a położone między lewym brzegiem rzeki Russ, a prawym rzeki Gilge *). Więcey sta wsi jest zalanych, tak dalece, że tylko wierzchołki dachów można widzieć zpod wody. Nieszczęście to sprowadza tém większe klęski, że było niespodziewane o tym czasie. (*G. C.*)

*) Gilge południowa odnoga Niemna czyli Memla.

Австрія.

Вѣна, 19 го Апрѣля.

По извѣстїямъ изъ Офена отъ 16-го ч., Е И. Высоч. Эрцгерцогъ *Палатинъ*, все болѣе и болѣе выздоравливаетъ.

— Письма изъ Флоренцїи сообщаютъ, что тамъ 11 Апрѣля за нѣсколько минутъ до 6 часовъ вечера чувствуемо было небольшое землетрясенїе.— Гораздо сильнѣе въ то же время происходило оно въ Луккѣ, гдѣ звонили колокола и на стѣнахъ мебели пришли въ движенїе. Въ Минуччїано въ Лукскомъ Герцогствѣ, землетрясенїе значительный причинило вредъ.

Трїэстъ, 14 го Апрѣля.

По извѣстїямъ полученнымъ съ кораблями изъ Грецїи, тамъ будто происходило сильное землетрясенїе, а именно въ Идрѣ, Поросѣ и Санторинѣ, причинило много вреда. Увѣдомляютъ что при семъ землетрясенїи около 4—5,000 чел. лишилось жизни, что кажется не совсѣмъ вѣрно и потому ожидаютъ ближайшихъ свѣденїй.

— Торговыя и морскїя извѣстїя изъ Австрїйскихъ Лойдовъ отъ 13 Апрѣля, сообщаютъ о упомянутомъ землетрясенїи: „Кап. Анастасїй *Коллура* изъ Греческаго Полляко Ст. Антовїо, который за три недѣли былъ въ Вало и за 14 дней въ Идрѣ и сегодня сюда прибылъ, сказываетъ, что за 8 дней до отъѣзда его изъ Идры, ежедневно чувствуемы были столь ужасныя землетрясенїя, что разрушили отъ 5—600 домовъ, жители скрылись на корабли и притомъ нѣкоторые погибли. По извѣстїямъ, полученнымъ въ семъ портѣ, въ землѣ сдѣлались разсѣлины, въ Сантарино провалилась деревня и въ Специи причинены поврежденїя. Въ Мореѣ также замѣтили тоже явленїе.“

(*A.P.S.Z*)

Францїя.

Парижъ, 18 го Апрѣля.

Вчера Король предсѣдательствовалъ въ Министерскомъ Совѣтѣ, продолжавшемся съ 10-го ч. утра до 5 по полудни.

— Въ сегоднешнемъ засѣданїи Палаты Депутатовъ находились всѣ Министры. По предложенїи протокола, Президентъ Совѣта, увѣдомилъ собранїе о подписанїи брачнаго контракта между Герцогомъ *Орлеанскимъ* и Принцессою Еленою *Мекленбургъ-Шверинскою.* Тотчасъ предложилъ онъ Палатѣ два новые проекта закона. Первый касается возвышенїя суммы производства Герцогу *Орлеанскому*, сходно 2 й статьѣ закона отъ 2 Марта 1832 о Королевскомъ Домѣ. „Король“ сказалъ Министръ „не хотѣлъ, чтобы мы назначали прибавочную сумму; онъ хочетъ чтобы Палаты сами это опредѣлили. Во второй статьѣ предложеннаго проекта закона, на случай, еслибъ Кронпринцъ умеръ, для вдовствующей его супруги по силѣ брачныхъ договоровъ, назначается 300,000 фр. Вторымъ проектомъ закона, законъ о удѣлахъ для Герцога *Немурскаго* уничтожается, ибо Король въ одно время не хочетъ требовать возвышенїя содержанїя для Герцога *Орлеанскаго* и втораго для Герцога *Немурскаго*, послѣднїи также убѣдительно просилъ своего отца, отказаться отъ прежняго его желанїя.“ Графъ *Моле*, заключилъ свою рѣчь увѣренїемъ, что новое Министерство и напредь будетъ держаться, уже семь лѣтъ продолжающейся славной политики.

— И въ Палатѣ Перовъ объявилъ сегодня Президентъ Совѣта, заключенїе брачнаго договора между Герцогомъ *Орлеанскимъ* и Принцессою *Мекленбургъ-Шверинскою.* Онъ замѣтилъ при томъ, что члены новаго Кабинета Палатѣ хорошо извѣстны, и потому онъ несчитаетъ нужнымъ представлять ихъ программу. „Мы постоянно“ сказалъ онъ между прочимъ „будемъ слѣдовать прежнимъ путемъ, ибо при сей системѣ, можно только удержать настоящее и упрочить будущее. Палата Перовъ не уклонится отъ затрудненїй, которыя мы перенесли при встрѣтившемся у насъ вопросѣ; она признаетъ справедливость нашихъ дѣйствїй, и она безъ сомнѣнїя окажетъ тоже содѣйствїе, тотъ образъ мыслей и то благоразумїе, которое столько содѣйствовало къ утвержденїю нашего конституцїоннаго Правительства.“

— Графъ *Себастїани* чрезъ нѣсколько дней возвращается на свой постъ въ Лондонъ.

— *Charte de 1830* содержитъ слѣдующее: „Всѣ полученныя сегодня изъ Лїона письма увѣдомляютъ, что въ этомъ городѣ все спокойно. Торговыя отношенїя начинаютъ улучшаться и должно надѣяться, что нѣсколько мастерскихъ, опять начнутъ дѣйствовать.“

— Въ Парижѣ составилось филармоническое общество, которое единственно имѣетъ намѣренїе, давать концерты въ пользу бѣдныхъ. Главою сего общества, Графиня *Спарре*, Графиня *Мерлинъ*, Г-жа

Austrya.

Wiedeń, dnia 19 Kwietnia.

Podług wiadomości z Budy do dnia 16 dochodzących, J. C. Wys. Arcy-Xiąże *Palatyn*, coraz więcey przychodzi do zdrowia.

— Listy z Florencyi donoszą, że tam 11-go Kwietnia, na kilka minut przed 6-tą wieczorem, dało się uczuć lekkie trzęsienie ziemi — Mocnieysze było o teyże godzinie w Lucca, gdzie dzwony dzwoniły i wiszące na ścianach sprzęty poruszały się. W Minucciano, w Xięztwie Łukiezkiém, trzęsienie ziemi znaczne miało zrządzić szkody.

Triest, 14-go Kwietnia.

Podług wiadomości, otrzymanych przez okręty z Grecyi, mocne trzęsienie ziemi miało zrządzić wielkie szkody, mianowicie w Hydrze, Poros i Santorynie. Teraz wiadomo tylko, że podczas tego trzęsienia 4—5,000 ludzi utraciło życie, co zdaje się jest bajeczném, a zatém oczekiwać należy bliższego potwierdzenia.

—Handlowe i morskie doniesienia z Loydow Austryackich pod d. 13 Kwietnia udzielają o wspomnioném wyżey trzęsieniu ziemi: „Kapitan Anastasio *Collura*, z Greckiego Pollaco St. Antonio, który we trzy tygodnie z Volo, a we dwa z Hydry, dzisia tu przybył, donosi, że na 8 dni przed jego odjazdem, codziennie tak mocne czuć się dawało trzęsienie ziemi, iż zawaliło od 500 do 600 domów, lud uciekał na okręty i wielu przy tém zginęło. Wiadomości, otrzymane w tym porcie głoszą, że w Poros na ziemi porobiły się rysy, w Santorino wieś zapadła, a w Spezzia zrządzone zostały szkody. Również w Morei mocno dał się czuć ten fenomen.“ (*A.P.S.Z.*)

Francya.

Paryż, dnia 18-go Kwietnia.

Król przewodniczył wczora na Radzie Ministeryalney, która trwała od godz. 10 rano do 5 po południu.

— Na dzisieyszém posiedzeniu Izby Deputowanych znaydowali się wszyscy Ministrowie. Wkrótce po przełożeniu protokółu Prezydent Rady zabrał głos, uwiadamiając zgromadzenie o podpisaniu układów małżeństwa między Xięciem *Orleans*, a Xiężniczką Heleną *Meklenburg-Szweryńską.* Potém podał Izbie dwa nowe projekta do prawa. Pierwszy zgodnie z Art. 20, prawa 2 Marca 1832 o liście cywilney, względem powiększenia dotacyi dla Xięcia *Orléans.* „Król“ rzekł Minister „niechciał, ażebyśmy z naszey strony naznaczali summę tego dodatku; żąda on, ażeby Izby same to naznaczyły. W 2-m artykule do prawa, na przypadek śmierci Następcy tronu, dla jego małżonki wdowy, podług układów ślubnych, przeznacza się summa 300,000 fran. Przez drugi projekt do prawa, cofnięte zostało prawo o wyposażeniu Xięcia *Némours*, gdyż Król jednocześnie nie chce żądać, powiększenia funduszu dla Xięcia *Orléanskiego* i Xięcia *Némours*, ostatni sam nawet uprašał oyca, odstąpić od dawnieyszego żądania.“ Na końcu oświadczył Hrabia *Molé*, że nowe ministeryum nieodstępnie będzie się trzymało polityki, która z takim zaszczytem od lat siedmiu jest prowadzoną.

— Również w Izbie Parów ogłosił dzisia Prezydent Rady o zawarciu układów ślubnych między Xięciem *Orléans* a Xiężniczką Heleną *Meklenburg-Schwerin.* Dodał przytém, że Członkowie nowego gabinetu dobrze są znani Izbie, a zatém niema potrzeby udzielać ich programmy. „Stale postępować będziemy“ rzekł on „dawnieyszą drogą, ażeby przy tym systemacie utrzymać teraźnieyszość i zapewnić przyszłość. Izba Parów nieuchroni się trudności, któreśmy przenieśli przy napotkaném u nas zapytaniu; odda ona sprawiedliwość naszym dążeniom i bezwątpienia okaże też pomoc, ten sposob myślenia i ten rozsądek, które się tak istotnie przyłożyły do utwierdzenia naszego Rządu konstytucyynego.“

— Hrabia *Sebastiani* za dni kilka powraca na mieysce swego urzędowania do Londynu.

— *Charte de 1830* zawiera, co następuje: „Wszystkie, otrzymane dzisia listy z Lyonu donoszą, że to miasto zupełney używa spokoyności. Położenie handlowe zaczyna się polepszać, i można się spodziewać, iż pewna liczba warsztatów, znowu będzie czynną.

— W Paryżu utworzyło się towarzystwo filarmoniczne, które jedynie ma na celu, dawać koncerta na rzecz ubogich. Na czele tego towarzystwa znaydują się: Hrabina *Sparre*, Hrabina *Merlin*, Pani *Dubignon*, oraz PP.

Дюбиньонъ и Гг. *Мейербйеръ*, *Габенекъ* и *Галеви*. Пѣть будутъ отличнѣйшіе любители. Первый концертъ послѣдуетъ 29 го ч. с. м. въ пользу Ліонскихъ работниковъ.

— Пишутъ изъ Орана отъ 8-го ч.: „Генералъ *Бюжо* наконецъ сюда прибылъ. Онъ тотчасъ издалъ приказъ, для устройства бригадъ. Экспедиціонная колонна, которою онъ будетъ командовать, раздѣлена на три бригады, которыя будутъ подъ начальствомъ *Рульера*, *Лейде* и *Комба*. Войско чрезъ нѣсколько дней отправится въ походъ. Полагаютъ что оно пойдетъ прямо на Тафну и оттуда обратится въ Тремеценъ.

— По письму изъ Пампелоны отъ 11-го ч., Генералъ *Ирибарренъ* получивъ извѣстіе, что Карлисты собрались на линіи Лекумберри, отправилъ три баталіона въ Цубари и два въ Лараинсаръ, чтобы линію Валкарлосскую предохранить отъ нападенія непріятеля. *Ирибарренъ* въ тоже время велѣлъ увѣдомить Генерала *Эспартеру*, что Валкарлосская линія находится въ хорошемъ оборонительномъ положеніи, и что еще можно нарядить 8,000 чел. для рѣшительнаго нападенія на Карлистовъ, не очищая Пампелоны.

19-го Апрѣля.

Король предсѣдательствовалъ вчера въ Министерскомъ Совѣтѣ и давалъ потомъ Маршалу *Жерару* частную аудіенцію.

— Австрійскій Посланникъ Графъ *Аппони*, отправился отсюда вчера съ своею фамиліею въ Вѣну. По случаю его отъѣзда, Англійскій Посланникъ Лордъ *Гренвиль*, старшій членъ дипломатическаго корпуса, 1-го Мая въ день тезоименитства Короля, произнесетъ рѣчь отъ имени дипломатическаго корпуса.

— На вчерашнее засѣданіе Палаты Депутатовъ не только собралось очень много Депутатовъ но также мѣста приготовленныя для публики всѣ были заняты и между слушателями замѣтили особенно много дамъ. Всѣ Министры присутствовали. Потомъ Президентъ Совѣта произнесъ рѣчь, касательно бракосочетанія Герцога *Орлеанскаго* и на счетъ отпуска содержанія для молодой супруги Наслѣднаго Принца.— Наконецъ начались совѣщанія объ Алжирскихъ дѣлахъ. Одинадцать ораторовъ подписались противу а 12 въ пользу проекта закона. Въ числѣ первыхъ былъ также Маршалъ *Клозель*, который между тѣмъ изъявилъ желаніе, чтобы ему было дозволено произнести рѣчь. Когда на это согласились, онъ вступилъ на каѳедру. Но Графъ *Моле* удалился съ Министрами Внутреннихъ Дѣлъ Торговли и Финансовъ, чтобы сообщить вышесказанное Палатѣ Перовъ. Прочіе четыре Министра остались.

— По извѣстіямъ изъ главной Карлистской квартиры отъ 12-го ч. *Донъ-Карлосъ* такъ выздоровѣлъ, что могъ слушать молебствіе.

20-го Апрѣля.

Вчера занимался Король попеременно съ Президентомъ Совѣта и Министромъ Финансовъ, Юстиціи и Народнаго Просвѣщенія а потомъ отправился въ Версаль.

— Графъ *Моле* вчера въ первый разъ со времени составленія новаго Кабинета, принималъ членовъ дипломатическаго корпуса.

— Утверждаютъ, что Правительство занимается учрежденіемъ Архіепископской столицы въ Алжирѣ. На достоинство Алжирскаго Архіепископа, назначаютъ племянника умершаго недавно Кардинала *Шеверю*.

— Въ письмѣ изъ Сарагоссы отъ 11-го ч. увѣдомляютъ, что 9-го и 10-го ч. происходили тамъ большіе безпорядки. Народъ увидѣвъ здѣсь бѣжавшихъ изъ Тены, взбунтовался и угрожалъ все разрушить. Много жертвъ пало отъ ихъ буйства, и многіе домы ограблены. Народъ составилъ независтную юнту и выбралъ 20 членовъ. Между ними находится: одинъ мясникъ, портной, литейщикъ и проч. Всѣ желаютъ, чтобы не продавать имѣній духовенства и монаховъ, но чтобы напротивъ завладѣть имѣніями выходцевъ и раздѣлить ихъ между народомъ. 11-го ч. договаривались съ мятежниками. Говорятъ о подобныхъ безпорядкахъ въ Кадиксѣ. (*A.P.S.Z.*)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 18-го Апрѣля.

По донесеніямъ отъ 8-го Ноября, на Французской военной корветѣ, въ Калькуту прибылъ Принцъ *Жоанвильскій* сынъ Короля Французовъ, и принятъ Лордомъ *Аукландомъ*; также Генералъ *Аллардъ* возвращаясь отъ Рундшитъ-Синга, прибылъ на томъ же кораблѣ.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Нью-Іорка, тамъ знали, что Генералъ *Джаксонъ* предъ концомъ сво-

Meyerbeer, *Habeneck* i *Halevy*. Śpiewy wykonywane będą przez nayznakomitszych amatorów. Pierwszy koncert dany będzie d. 29 t. m. na rzecz Lyońskich robotników.

— Donoszą z Oranu pod d. 8: „Jenerał *Bugeaud* przybył tu nakoniec. Wydał natychmiast rozkaz, przez który urządzone bydź mają brygady. Kolumna expedycyyna, którą ma dowodzić, podzielona jest na trzy brygady, które będą pod rozkazami Jenerałów *Rhulières*, *Leydet* i *Combes*. Woysko za dni kilka przedsięwezmie pochod. Rozumieją, iż póydzie prosto na Tafnę, a ztamtąd uda się do Tremezeny."

— List z Pampelony pod dniem 11 donosi, że Jenerał *Iribarren*, na wiadomość że Karoliści skoncentrowali się na linii Leccumberry, oddzielił trzy bataliony do Zubiri, a dwa do Larainsar, dla zabezpieczenia linii Val-Carlos od nieprzyjaciela. *Iribarren* w tymże czasie kazał donieść Jenerałowi *Espartero*, że linia Val-Carlos znayduje się w dobrym obronnym stanie i że jeszcze 8,000 ludzi można oddzielić dla stanowczego uderzenia na Karolistów, nie ogałacając Pampelony.

Dnia 19.

Król przewodniczył wczora na Radzie Ministeryalney i udzielił potém Marszałkowi *Gérard* audyencyą prywatną.

— Poseł Austryacki Hrabia *Appony*, wczora ze swoją familią wyjechał ztąd do Wiednia. Z przyczyny tego odjazdu, Poseł Angielski Lord *Granville*, naystarszy członek Korpusu dyplomatycznego, d. 1 Maja, jako w dzień imienin Króla, będzie miał przemowę w imieniu Korpusu dyplomatycznego.

— Na wczorayszé posiedzenie Izby Deputowanych, nie tylko zgromadzili się licznie sami Deputowani, ale nawet ławki przygotowane dla publiczności, całkiem były zapełnione; między słuchaczami szczególniey wiele postrzegano dam. Obecni byli wszyscy Ministrowie. Po zagajeniu posiedzenia, Prezydent Rady miał mowę względem małżeństwa Xięcia *Orleańskiego* i względem wyznaczenia funduszów dla przyszłey żony Następcy tronu.— Nakoniec rozpoczęły się narady o sprawie Algierskiey. 11-tu mówców podpisało się przeciw, a 12-tu za tym projektem do prawa. Pomiędzy pierwszemi znaydował się także Marszałek *Clauzel*, który tymczasem oświadczył, ażeby mu dozwolono mieć przemówienie. Gdy się na to zgodzono, wszedł na mównicę. Lecz Hrabia *Molé* oddalił się z Ministrami spraw wewnętrznych, handlu i skarbu, dla uczynienia Izbie Parów powyższego udzielenia. Dalsi czterey Ministrowie pozostali.

— Podług doniesień z główney kwatery Karolistowskiey, *Don Carlos* tak dalece wyzdrowiał, iż mógł znaydować się na nabożeństwie.

Dnia 20.

Wczora pracował Król na przemiany z Prezydentem Rady i Ministrami skarbu, sprawiedliwości i oświecenia narodowego, a potém udał się do Versaillu.

— Hrabia *Molé*, pierwszy raz od utworzenia nowego gabinetu, przyymował wczora Członków Ciała dyplomatycznego.

— Zapewniają, że Rząd zaymuje się ustanowieniem stolicy Biskupiey w Algierze. Na godność Biskupa Algierskiego, przeznaczają synowca zmarłego nie dawno Kardynała *Cheverus*.

— List z Saragossy pod d. 11 donosi, że d. 9 i 10-go zaszły tam wielkie rozruchy. Gdy lud widział przybywających tam zbiegów z Tena, zburzył się i zagrażał zniszczeniem wszystkiego. Padły ofiary jego wściekłości i wiele domów zrabowano. Lud utworzył juntę niepodległą i zpośród siebie wybrał 20 członków. Między niemi znaydują się: jeden rzeźnik, krawiec, konwisarz i t. d. Wszyscy żądali, ażeby nie przedawać majątków duchowieństwa i zakonników, lecz żeby przeciwnie zabrać dobra wychodźców i rozdzielić je pomiędzy narodem. Dnia 11 układano się z buntownikami. Mówią o podobnych niespokoynościach w Kadyxie.

(*A.P.S.Z.*)

Brytania Wielka i Irlandya.

Londyn, dnia 18-go Kwietnia.

Podług wiadomości pod d. 8 Listopada, Xiążę *Joinville*, syn Króla Francuzów, na francuzkiey korwecie wojenney, przybył do Kalkuty i przyjęty był przez Lorda *Auckland*; na tym okręcie przybył również Jenerał *Allard*, powracając od Rundschid-Singa.

— Podług ostatnich doniesień z Nowego-Yorku, była wiadomość, że Jenerał *Jackson* przed samym koń-

его Президентства, призналъ независимость Текса-са, когда ему отъ конгресса подано по сему предмету убѣдительное представленіе.

— Секретаря Посольства *Уркарта* ожидаютъ сюда въ отпускъ изъ Константинополя. Поступокъ его очень порицаютъ и думаютъ, что онъ корреспондентомъ газеты *Times*, которая столь непріязненно выражается противу Лорда *Понсомби*.

— Г. Мишель *Шевалье* съ особеннымъ порученіемъ Французскаго Правительства сюда прибылъ.

— Въ Эдинбургѣ завалилось пяти-этажное винокуренное строеніе, въ высшихъ частяхъ коего находилось 3—4,000 кварты солода и ячменя, причемъ четыре человѣка лишились жизни.

— Королева такъ больна, что во время бывшаго вчера пріема въ Виндзорѣ, мѣсто ея заступала Принцесса *Августа*. Она страдаетъ грудью, но впрочемъ болѣзнь кажется не внушаетъ никакого опасенія.

— Лордъ *Пальмерстонъ* на 27-е ч. назначилъ дипломатическое пиршество, а Лордъ *Мельбурнъ* въ тотъ же день другое.

— По извѣстіямъ изъ Лиссабона отъ 6-го ч. с. м., Королева почти совершенно выздоровѣла.— Недавно изъ Лиссабона на кораблѣ *Талавера* отплыло 400 Англійскихъ морскихъ солдатъ къ Сѣвернымъ берегамъ Испаніи. Извѣстія изъ Алгарвіи опять благопріятнѣе для Правительства. Удалось поймать многихъ инсургентовъ. (*A.P.S.Z.*)

Турція.

Константинополь, 25-го Марта.

Гг. *Бель*, Ротманъ и *Чайльдъ* Капитанъ корабля *Vixen*, прибыли сюда изъ Одессы 10-го ч.; товарищей ихъ также въ скоромъ времени сюда ожидаютъ. Они превозносятъ похвалами обращеніе съ ними Россійскаго Начальства во время краткаго ихъ плѣна.

— Частныя письма увѣдомляютъ, что Англія распространить думаетъ коммерческія свои сношенія на востокѣ, и по сему намѣрена усовершить устроеніе своихъ консулатовъ. Г. *Онгле* наименованъ Консуломъ на островѣ Критѣ, на мѣсто умершаго Г. *Кампограффо*, съ правомъ заниматься коммерческими дѣлами. Вскорѣ также будутъ наименованы Вице-Консулы въ Тарсусѣ и другихъ мѣстахъ.

— Слышно, что весь экипажъ корабля *Vixen* получилъ отъ Императорско-Россійскаго Правительства, въ видѣ милости, полное награжденіе. Вообще, дѣла этого корабля, которые въ началѣ весьма большое возбуждали опасеніе, теперь не имѣютъ уже никакой важности. Онъ купленъ съ публичнаго торга Адмираломъ *Лазаревымъ* и будетъ обращенъ въ военный корабль. (*G. C.*)

31-го Марта.

Оффиціальная газета содержитъ слѣдующую статью: „Нѣкоторые журналы говорили о сдѣланномъ покушеніи на жизнь Султана,— попыткѣ, которая отъ времени до времени подобно какъ во Франціи угрожаетъ пролитіемъ крови. По донесеніямъ тѣхъ же журналовъ, виновниками сказаннаго покушенія бывшіе Янычары, которые не смотря на врожденное ихъ отвращеніе отъ всѣхъ новыхъ изобрѣтеній, воспользовались духовымъ ружьемъ. Къ счастію, можемъ мы признать сіе ложнымъ. По введенію порядка и по устройствѣ регулярнаго войска, благодаря высокой мудрости Султана и всеобщей бдительности, Государство сіе кажется совершенно обезпечено отъ подобныхъ преступленій. Въ дальнихъ странахъ на счетъ этого дѣла можно легко обмануться; и сколько оно ни могло бы заслуживать вѣроятія, однако можно предостеречь, что худо свѣдущій Корреспондентъ нѣсколько оное преувеличилъ.“ (*A. P. S. Z.*)

Смирна, 15-го Марта.

По письмамъ полученнымъ изъ Аѳинъ, оппозиціонные журналы разбирая нѣсколько времени дѣла, снова начали возставать противу новаго начальника Министерства. Въ Греціи господствуетъ совершенная тишина.

— Египетскій флотъ, который съ нѣкотораго времени въ готовности поднять паруса, останется по всему вѣроятію въ этомъ году въ портѣ, ибо Французскій и Англійскій Консулы, объявили отъ имени своихъ Правительствъ, что появленіе его на открытомъ морѣ, принудитъ упомянутыя Государства къ высылкѣ своихъ эскадръ для наблюденія за нимъ.

— *Мегмедъ-Али* ожидаетъ послѣдствій посольства *Саримъ-Эфендія*, употребляя всѣ свои силы, привести въ исполненіе тѣсный союзъ между нимъ и Султаномъ. Кажется, что эта перемѣна въ его политикѣ, есть дѣйствіемъ Франціи и Англіи; онъ довольствуется теперь сопротивительнымъ состояніемъ, къ чему принуждаетъ его кажется съ другой стороны, состояніе дѣлъ въ Аравіи и Сиріи. (*G. C.*)

cem swojey Prezydentury, uznał niezawisłość Texas, po usilném w tym względzie przełożeniu Kongressu.

— Pana *Urquhart* Sekretarza legacyi oczekują tu na urlop z Konstantynopola. Postępowanie jego bardzo naganiają i mają go za korrespondenta dziennika *Times*, który tak nieprzyjaźnie występuje przeciwko Lordowi *Ponsonby*.

— P. Michel *Chevalier*, ze szczególném poruczeniem Rządu Francuzkiego tu przybył.

— W Edinburgu zapadł pięcio-piątrowy browar, w którego wyższych piętrach znaydowało się 3—4,000 kwarterów słodu i jęczmienia, przy czém czterech ludzi utraciło życie.

— Królowa tak mocno zachorowała, że podczas wielkiego zgromadzenia, które było wczora w Windsor, musiała bydź zastąpioną przez Xiężniczkę *Augustę*. Cierpi ona na piersi, lecz choroba jey zdaje się nie wzbudzać obawy.

—Lord *Palmerston* d. 27 t. m. przeznaczył na ucztę dyplomatyczną, równie tegoż dnia Lord *Melbourne* drugą.

—Podług doniesień z Lisbony pod d. 6 t. m., Królowa całkiem prawie wyzdrowiała. — Nie dawno z Lisbony na okręcie *Talavera*, wypłynęło 400 angielskich żołnierzy marynarki ku brzegom północnym Hiszpanii. Wiadomości z Algarbii znowu są pomyślnieysze dla Rządu. Udało się poymać wielu buntowników. (*A.P.S.Z.*)

Turcya.

Konstantynopol, d. 25 Marca.

PP. *Bell* Rotman i *Childs* Kapitan okrętu *Vixen*, przybyli tu z Odessy dnia 10, a towarzysze ich są także w krótce tu spodziewani. Wychwalają oni sposób obchodzenia się z nimi władz Rossyyskich w czasie ich krótkiey niewoli.

— Listy prywatne donoszą, że Anglia zamyśla swoje stosunki handlowe na Wschodzie rozszerzyć, i w tym celu ma zamiar uzupełnić organizacyą Konsulatów swoich. P. *Ongley* mianowany został Konsulem na wyspie Krecie, na mieysce zmarłego P. *Campograffo*, z prawem zaymowania się interessami handlowemi. Wkrótce mają bydź także mianowani Vice-Konsulowie w Tarsus i innych mieyscach.

— Słychać, że wszyscy ludzie z okrętu *Vixen* otrzymali od Rządu Cesarsko-Rossyyskiego, w drodze łaski, zupełne wynagrodzenie. W ogóle, do sprawy okrętu tego, która z początku tak wielką wzbudzała obawę, nie przywiązują już teraz żadney wagi. Został on na licytacyi publiczney kupiony przez Admirała *Łazarewa* i ma teraz bydź obrócony na okręt wojenny. (*G. C.*)

Dnia 31.

Gazeta urzędowa zawiera następujący artykuł: „Niektóre dzienniki doniosły o uczynionym zamachu na osobę Sułtana, — zamachu, który od czasu do czasu jak Francyi zagraża zbroczeniem krwi.— Podług tychże dzienników, sprawcy wspomnionego zamachu byli dawnieysi Janczarowie, którzy, pomimo wrodzoney swey odrazy od wszelkich nowych wynalazków, użyli wiatrówki. Po zaprowadzeniu porządku i urządzeniu woyska regularnego, dzięki wysokiey mądrości Sułtana i publicznemu czuwaniu, Państwo to zdaje się całkiem bydź zabezpieczone od podobnych zbrodni. W stronach odległych rzecz ta łatwo mogłaby uwieść, i jakkolwiek mogłaby zasługiwać na uwagę, można jednak z pewnością powiedzieć, że źle zawiadomiony korrespondent, doniosł fałszywie o wspomnionym wypadku.“ (*A.P.S.Z.*)

Smirna, 15-go Marca.

Dowiadujemy się z listów, otrzymanych z Aten, że dzienniki oppozycyyne zajęte przez czas niejaki uważaniem rzeczy, zaczęły znowu powstawać na nowego naczelnika Ministeryum. Spokoyność nayzupełnieysza panuje w Grecyi.

— Flotta Egiptska, która od niejakiego czasu jest w gotowości do wyruszenia pod żagle, zostanie podług wszelkiego podobieństwa tego roku w porcie: Konsulowie albowiem Francuzki i Angielski zapowiedzieli imieniem Rządów swoich, iż jey pokazanie się na otwartém morzu, skłoni rzeczone Mocarstwa do wysłania eskadr swoich na jey uważanie.

— *Mehmed-Ali* oczekuje na skutek posłannictwa *Sarym-Effendego*, dokładając wszelkiey usilności, ażeby przywieść do skutku ścisły związek między sobą a Sułtanem. Zdaje się, że ta zmiana w polityce jego, jest dziełem Francyi i Anglii; przestaje on dziś na odporném zachowaniu się, do czego zmogła go podobno z drugiey strony, położenie rzeczy w Arabii i Syryi. (*G. C.*)

Разныя извѣстія.

Женева, 26-го Марта. Мы чрезвычайно скучаемъ зимою, которая вновь наступила послѣ теплой весенней погоды. Два дня тому назадъ, въ Женевѣ было 10° Р. мороза, и снѣгъ лежалъ почти на цѣлый футъ. Сегодня снѣгъ также падаетъ въ большомъ количествѣ, и готовитъ намъ бѣлую Пасху, послѣ бѣлаго Рождества. Въ Монтре, нашей Ниццѣ, нынѣ также лежитъ снѣгъ, между тѣмъ, какъ городъ сей защищенъ отъ сѣверныхъ и сѣверовосточныхъ вѣтровъ высокими горами, и всегда хвалился своими южными произрастеніями. Мы получаемъ, одно за другимъ, печальныя извѣстія изъ сосѣднихъ горныхъ переходовъ въ Италію. 11-го числа, десять Италіянскихъ путешественниковъ, пренебрегая всѣми совѣтами, отправились, на почтовыхъ лошадяхъ, изъ гостинницы большаго Сантъ-Бернарда въ Мартиньи. Два часа ѣхали они счастливо; но между госпиталемъ и постоялымъ дворомъ внезапно обрушилась на нихъ лавина. Семеро путешественниковъ шли нѣсколько впереди, и находились на небольшомъ возвышеніи, гдѣ лавина не была очень глубока, такъ что они могли высвободиться. Имъ дѣятельно помогалъ одинъ Сантъ-Бернардскій монахъ, который провожалъ путешественника изъ Сенъ-Пьера къ себѣ въ гостинницу. Остальные же три путешественника и почтовый курьеръ столь глубоко были зарыты подъ лавиною, что имъ долго не могли помочь, и нашли уже задушенными. Семь спасшихся путешественниковъ принуждены были провести ночь въ ветхой хижинѣ, безъ огня, при сильномъ морозѣ и ужасномъ вѣтрѣ, который ежеминутно угрожалъ хижинѣ сокрушеніемъ. На слѣдующее утро прибыли они въ Сенъ-Пьеръ, гдѣ Сантъ-Бернардскій игуменъ употребилъ всѣ средства для возстановленія ихъ здоровья, и приказалъ торжественно похоронить четырехъ несчастныхъ путниковъ.— 14-го числа, 45 чел. занимались между Гондо и Симплономъ расчисткою Симплонской дороги, заваленной лавинами. Новая лавина настигла ихъ, и увлекла съ собою. Въ этотъ же день, одна дорожная карета оставлена была путешественниками и кучеромъ, выпрягшимъ лошадей; на другое утро, кареты уже не нашли на прежнемъ мѣстѣ: буря снесла ее въ ближайшую пропасть. — Съ Монъ-Сениса мы не имѣемъ подобныхъ извѣстій; тамъ лавины бываютъ рѣже и не столь опасны.

— Въ одномъ Бернскомъ журналѣ напечатаны слѣдующія подробности о снѣжной массѣ, выпавшей въ ущельѣ горы Св. Бернарда, и засыпавшей одинадцать путешественниковъ, изъ коихъ спаслись только пятеро; подробности сіи сообщены однимъ изъ спасшихся: „Снѣгъ поднялся вдругъ, снизу вверхъ, слѣдовательно это несчастіе произошло не отъ лавины. Спасеніемъ своимъ онъ обязанъ толстой трости и заспинной сумкѣ, которыя ему доставили нѣсколько воздуха. Безъ всякаго испуга, онъ впалъ въ усыпленіе; ему казалось, что онъ въ своей комнатѣ, и что къ нему врываются воры сверху. Шумъ все приближался къ его головѣ; онъ не могъ пошевелиться. Послѣ у него сорвали съ головы фуражку, и наконецъ, какою-то лапою соскербли снѣгъ съ его лица. Это была одна изъ собакъ монастырскихъ. Только что лице его освободилось отъ снѣгу, она побѣжала въ монастырь за помощью, потому что надъ нимъ былъ снѣжный слой въ шесть футовъ.“

— *Франкфуртъ на Майнѣ 25-го Марта.*— Въ здѣшней газетѣ Главнаго Почтамта напечатано слѣдующее: „Мы сію минуту получили любопытное извѣстіе. Послѣ многолѣтнихъ занятій и опытовъ, Г. *Раппу* удалось наконецъ открыть новаго движителя, и примѣнить его къ паровозамъ желѣзныхъ дорогъ. Движитель этотъ находится въ природѣ; посредствомъ искуснаго механисма онъ можетъ замѣнить пары и представляетъ слѣдующія выгоды: 1) устраненіе возможности взрыва; 2) механисмъ стоитъ вдвое дешевле паровозовъ; 3) въ топливѣ нѣтъ ни какой надобности, и слѣдовательно также 4) въ его перевозкѣ; 5) два человѣка достаточны для управленія механисмомъ; 6) новоизобрѣтенный паровозъ можно въ каждое мгновеніе привести въ движеніе и остановить; 7) механисмъ сей можетъ всюду замѣнить паровыя машины.“ (*Сѣв. Пч.*)

Объявленіе.

27 Апрѣля, т. е. во вторникъ начнется продажа съ публичнаго торга, конфискованныхъ товаровъ, состоящихъ изъ бумажныхъ, льняныхъ и шерстяныхъ издѣлій, чая, кофе, гвоздики и мелкой рухляди. Продажа будетъ производиться ежедневно, исключая субботы, воскресенія и табельныхъ дней, съ 10 часовъ утра.

Rozmaite Wiadomości.

Genewa, 26-go Marca. — Zima, która po ciepłey wiosenney pogodzie znowu nastąpiła, nadzwyczaynie nam dokucza. Przed dwóma dniami było w Genewie 10° R. mrozu, a śnieg leżał na całą prawie stopę. I dzisia także pada śnieg w wielkiey ilości, gotuje nam przeto białą Wielkąnoc po białém Bożém Narodzeniu. W Montre, naszey Nizzie, śnieg leży także, chociaż to miasto jest zasłonione od połnocnych i północno-wschodnich wiatrów wysokiemi górami, i zawsze słynęło rannemi produktami. Otrzymujemy jedna po drugiey smutne wiadomości z sąsiednich górzystych przechodów do Włoch wiodących. Dnia 11-go 10-ciu podróżujących Włochów, odrzucając wszelkie rady, wyjechali pocztą z hotelu wielkiego Saint-Bernarda do Martigne. Dwie godziny jechali szczęśliwie; lecz między szpitalem a domem gościnnym, nagle osunęła się na nich lawina. Siedmiu podróżujących szło nieco pierwiey i znaydowało się na małym pagórku, gdzie lawina nie bardzo była głęboką tak, że się mogli zpod niey wydobyć. Do ich oswobodzenia czynnie się przykładał zakonnik góry Sw. Bernarda, który przeprowadzał podróżnego z St. Pierre do siebie. Pozostali trzey podróżni i pocztowy goniec tak głęboko znaydowali się pod lawiną, że przez długi czas nie można było ich ratować, i znaleziono już nieżywemi. Siedmiu uratowanych podróżnych, zmuszeni byli przepędzic noc w starey chałupie, bez ognia, śrzód tęgiego mrozu i okropnego wiatru, który co chwila groził chałupie upadkiem. Nazajutrz rano przybyli oni do St. Pierre, gdzie przełożony klasztoru S. Bernarda użył wszystkich śrzodków dla przywrócenia im zdrowia, a czterech nieszczęśliwych podróżnych kazał uroczyście pochować.— Dnia 14 go, 45-ciu ludzi pracowało między Gondo a Simplon dla oczyszczenia drogi Simplońskiey, lawinami zasypaney. Nowa lawina ich porwała i pociągnęła za sobą. W tymże dniu, podróżny pojazd zostawiony był przez podróżnych i stangreta, który wyprzągł konie; nazajutrz nie naleziono już pojazdu na tém mieyscu, burza zaniosła go do blizkiey przepaści. — Z góry Cenis nie mamy podobnych wiadomości; tam lawiny są rzadsze i nie są tak niebezpieczne.

— W jednym z dzienników Berneńskich czytamy następujące szczegóły o massie śniegu, spadłey w wąwozie góry S. Bernarda, która zasypała jedénastu podróżnych, z których pięciu tylko uratowało się; szczegóły te są udzielone przez jednego z uratowanych: „Nagle śnieg podniosł się zdołu ku górze, azatém przyczyną tego nieszczęścia nie jest osunienie się lawiny. Swoje ocalenie winien on grubey trzcinie i tłomokowi, które użyczały dlań nieco powietrza. Bez naymnieyszego przelęknienia, wpadł on w uśpienie; zdawało mu się, że jest w swym pokoju, i że przez sufit wdzierają się złodzieje. Szmer coraz zbliżał się do jego głowy; nie mógł sam sobą władać. Potém zerwano mu z głowy czapkę, i nakoniec, niejakąś łapą omieciono śnieg z jego twarzy. Był to jeden z psów klasztornych. Skoro twarz jego została ze śniegu oczyszczona, pies ów pobiegł do klasztoru dla przyprowadzenia pomocy, gdyż massa śniegu do sześciu stóp nad nim się wznosiła.“

— *Frankfort nad Menem 25-go Marca.*— W Ober-Post-Zeitung czytamy: „Dopiero teraz otrzymaliśmy ciekawą wiadomość, iż po długoletnich doświadczeniach, udało się P. *Rapp* wynaleźć nową działającą siłę, i zastosować ją do ciągnienia powozów na drogach żelaznych. Jestto siła znaydująca się w naturze, która, za pomocą szczególnego mechanizmu, zastępuje doskonale siłę pary, i nadto nastręcza korzyści następujące: 1) że nie przedstawia żadnego niebezpieczeństwa od pęknienia; 2) że budowa machiny P. *Rapp* zaledwie wynosi połowę kosztu machiny parowey; 3) że materyału palnego nie potrzebuje; 4) że łatwy jest sposób przewożenia; 5) że do kierowania jey dość jest dwóch ludzi; 6) że w każdey chwili może bydź dowolnie w ruch wprawioną lub zatrzymaną, i 7) że ten mechanizm może wszędzie zastąpić parowe machiny. (*P. P.*)

Ogłoszenie.

Dnia 27 Kwietnia, t. j. we wtorek zacznie się przedaż z publicznego targu, skonfiskowanych towarów, składających się z bawełnianych lnianych i wełnianych wyrobów, herbaty, kawy, goździków i miękkich futer. Przedaż będzie się odbywała codziennie, oprócz soboty, niedzieli i dni tabelnych od 10-ey godziny zrana.

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Апрѣля 27 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. *Левъ Боровскій.*